

سُلَيْمَانٌ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه‌ای رشتهٔ پزشکی

عنوان

مقایسه درگیری تحصیلی و انعطاف پذیری شناختی در دانش آموزان با و
بدون اختلال یادگیری

نگارش:

آیدا شهرسواری

اساتید راهنما:

دکتر مهریار ندرمحمدی

دکتر پرویز مولوی

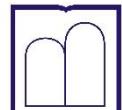
استاد مشاور:

دکتر فریبا صادقی موحد

شهریور ۱۴۰۰

شماره پایان نامه: ۰۸۸۹

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اسلام آردبیل

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب آیدا شهسواری دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید می‌نمایم
که :

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها / تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای آقای دکتر مهریار ندر محمدی بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافضله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.

- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.

- این پایان نامه قبل از دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح ، پاییین تر یا بالاتر) درسایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.

- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی استاد راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.

- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصال و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، دکتر مهریار ندر محمدی استاد راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استاد راهنما

امضا و تاریخ

تقدیم

به نام آنکه جان را فکرت آموخت خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه‌ی درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه‌ی آن‌ها شاخ و برگ گیرم. والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی است بر بودنم چرا که این دو موجود مقدس پس از پروردگار، مایه‌ی هستی ام بوده‌اند، دستم را گرفتند و در این وادی پر از فراز و نشیب زندگی، چگونه راه رفتن را به من آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان بودن را معنا کردند.

حال این برگ سبزی است تحفه‌ی دروبش تقدیم به آستان آنان...

تشکر و قدردانی

سپاس خدای را که سخنوران، درستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم، بر خود لازم می دانم که از اساتید راهنمای محترم جناب آقای دکتر مهریار ندر محمدی و جناب آقای دکتر پرویز مولوی و استاد مشاور گرانقدر سرکار خانم دکتر فریبا صادقی موحد به خاطر راهنماییهای ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱ چکیده

فصل اول: مقدمه

۴ ۱-۱- مقدمه و بیان مسئله

۷ ۱-۲- اهداف

۷ ۱-۲-۱- هدف کلی مطالعه

۷ ۱-۲-۲- اهداف اختصاصی

۸ ۱-۲-۳- فرضیات

۹ ۱-۳- تعریف واژه ها

۹ ۱-۳-۱- اختلال یادگیری:

۱۰ ۱-۳-۲- درگیری تحصیلی:

۱۰ ۱-۳-۳- انعطاف پذیری شناختی:

فصل دوم: بررسی متون

۱۲ ۲-۱- مبانی نظری

۱۲ ۲-۱-۱- مقدمه

۱۴ ۲-۱-۲- تعریف اختلال یادگیری

۱۶.....	۳-۱-۲-تائیرات
۱۷.....	۴-۱-۲-علل
۱۷.....	۱-۲-۱-وراثت و ژنتیک
۱۸.....	۲-۱-۴-مشکلات دوران بارداری و تولد
۱۸.....	۳-۱-۴-حوادث پس از تولد
۱۹.....	۵-۱-۲-تشخیص
۱۹.....	۱-۵-۱-اختلاف بهره ضریب هوشی
۲۰.....	۲-۱-۵-۲-پاسخ به مداخله
۲۲.....	۳-۱-۵-۲-زبان آموزان انگلیسی زبان لاتین
۲۴.....	۶-۱-۲-ارزیابی
۲۵.....	۷-۱-۲-انواع
۲۵.....	۱-۷-۱-۲-بر اساس مرحله پردازش اطلاعات
۲۶.....	۱-۱-۷-۱-۲-ورودی
۲۶.....	۱-۱-۷-۱-۲-ادغام
۲۷.....	۳-۱-۷-۱-۲-ذخیره سازی
۲۷.....	۴-۱-۷-۱-۲-حروجه
۲۸.....	۵-۱-۷-۱-۲-اختلاف خواندن
۲۹.....	۶-۱-۷-۱-۲-اختلاف در بیان نوشتاری

۳۰.....	۱-۷-۱-۷-۲-ناتوانی ریاضی
۳۰.....	۱-۸-۲-مدیریت اختلال
۳۲.....	۱-۹-۲-اجتماع و فرهنگ
۳۲.....	۱-۹-۱-۲-قوانين مدرسه
۳۳.....	۱-۹-۲-۲-نقد مدل پزشکی
۳۴.....	۱-۱۰-۲-۱-۲-فرهنگ
۳۷.....	۲-۲-بررسی متون

فصل سوم: مواد و روش کار

۴۴.....	۱-۳-نوع مطالعه
۴۴.....	۲-۳-جامعه مورد مطالعه و روش نمونه گیری
۴۵.....	۳-۳-روش گردآوری اطلاعات
۴۸.....	۴-۳-معیارهای ورود به مطالعه
۴۸.....	۵-۳-معیارهای خروج از مطالعه
۴۸.....	۶-۳-ملاحظات اخلاقی
۴۹.....	۷-۳-محاسبات آماری
۴۹.....	۸-۳-جدول متغیرها

فصل چهارم: نتایج

۱-۴- آمار توصیفی و استنباطی ۵۱

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۱-۵- بحث ۶۵

۲-۵- محدودیت ها ۷۰

۳-۵- نتیجه گیری ۷۱

۴-۵- پیشنهادات ۷۲

منابع ۷۳

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۴ متغیرهای دموگرافیک مطالعه.....	۵۱
جدول ۲-۴ نمره کل پرسشنامه ها در دو گروه مختل و سالم	۵۳
جدول ۳-۴ ریزمعیارهای پرسشنامه اختلال یادگیری در دو گروه مختل و سالم.....	۵۴
جدول ۴-۴ ریزمعیارهای پرسشنامه درگیری تحصیلی در دو گروه مختل و سالم.....	۵۵
جدول ۵-۴ ریزمعیارهای پرسشنامه درگیری تحصیلی در دو گروه مختل و سالم بر اساس تحلیل واریانس چند متغیره	۵۶
جدول ۶-۴ ریزمعیارهای پرسشنامه انعطاف پذیری شناختی در دو گروه مختل و سالم.....	۵۹
جدول ۷-۴ ریزمعیارهای پرسشنامه انعطاف پذیری شناختی در دو گروه مختل و سالم بر اساس تحلیل واریانس چند متغیره	۶۰
جدول ۸-۴ پیش بینی درگیری تحصیلی و انعطاف پذیری شناختی بر اساس سن و جنس در گروه مختل	۶۳

فهرست نمودارها

عنوان	صفحه
نمودار ۱-۴ توزیع جنسی دو گروه	۵۲
نمودار ۲-۴ توزیع کلاس تحصیلی دو گروه	۵۲
نمودار ۳-۴ بررسی زیر مولفه عاملیت در دو گروه	۵۷
نمودار ۴-۴ بررسی زیر مولفه رفتاری در دو گروه	۵۷
نمودار ۵-۴ بررسی زیر مولفه هیجانی در دو گروه	۵۸
نمودار ۶-۴ بررسی زیر مولفه شناختی در دو گروه	۵۸
نمودار ۷-۴ بررسی زیر مولفه ادراک کنترل پذیری در دو گروه	۶۱
نمودار ۸-۴ بررسی زیر مولفه ادراک توجیه رفتار در دو گروه	۶۱
نمودار ۹-۴ بررسی زیر مولفه ادراک گزینه های مختلف در دو گروه	۶۲

فهرست علایم اختصاری

NJCLD: National Joint Committee on Learning Disabilities

DSM: Diagnostic and Statistical Manual

RTI: Right to Information

OT: Occupational Therapy

ABE: Adult basic education

GED: General Educational Development

CLDQ: Development of a disease specific questionnaire

مقایسه درگیری تحصیلی و انعطاف پذیری شناختی در دانش آموزان با و بدون اختلال

یادگیری

چکیده

زمینه: اختلال یادگیری یکی از اختلالات شایع در بین دانش آموزان می باشد که باعث کاهش عزت نفس آنان شده و پیشرفت تحصیلی آنان را به شدت تحت تاثیر قرار داده و خانواده ها را چهار تنش می نمایند.

هدف: این مطالعه با هدف تعیین و مقایسه میزان درگیری تحصیلی و انعطاف پذیری شناختی در دانش آموزان با و بدون اختلال یادگیری انجام شد

مواد و روش کار: جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه کودکان مبتلا به اختلال یادگیری مراجعه کننده به درمانگاه تخصصی روانپزشکی بیمارستان فاطمی شهر اردبیل در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. که از بین انها تعداد ۶۰ نفر بصورت تصادفی به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. همچنین ۶۰ نفر از کودکان بهنجر نیز پس از همتاسازی از نظر متغیرهای جنس، سن و سطح تحصیلات با گروه آزمایش، به عنوان گروه عادی انتخاب شدند. در مطالعه حاضر از ۳ پرسشنامه: اختلال یادگیری (کلورادو)، درگیری تحصیلی و انعطاف پذیری دنیس و وندورال استفاده شد.

نتایج: در این مطالعه ۶۰ نفر با اختلال یادگیری و ۶۰ نفر عادی وارد مطالعه شدند که ۲ گروه از نظر سن، جنس و مقطع تحصیلی با هم اختلاف معنی داری نداشتند و همسان سازی شده بودند. در کل اختلال یادگیری در گروه اختلال یادگیری به طور معنی داری بیشتر از گروه عادی و درگیری تحصیلی و انعطاف پذیری شناختی به طرز معنی داری در گروه عادی بیشتر از گروه اختلال یادگیری بود ($P<0.05$) از نظر بررسی ریزمعیارها در پرسشنامه اختلال یادگیری تمام ریز معیار ها شامل مشکل در خواندن، مشکل در شناخت اجتماعی، اضطراب اجتماعی، مشکلات فضایی و مشکل در ریاضی در گروه اختلال یادگیری به طرز معنی

داری بیشتر از گروه عادی بود. همچنین تمام ریز معیار های پرسشنامه درگیری تحصیلی شامل عاملیت، رفتاری، هیجانی و شناختی در گروه عادی به طرز معنی داری بیشتر از گروه اختلال یادگیری بود که نشان از بیشتر بودن درگیری تحصیلی به طرز معنی داری در گروه عادی بود. در پرسشنامه انعطاف پذیری شناختی تمام ریز معیار های این پرسشنامه شامل ادراک کنترل پذیری، ادراک توجیه رفتار و ادراک کریمه های مختلف در گروه عادی به طرز معنی داری بیشتر از گروه اختلال یادگیری بود که نشان از بیشتر بودن انعطاف پذیری شناختی به طرز معنی داری در گروه عادی بود.

نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده، دانش آموزان با اختلال یادگیری بایستی بیشتر مورد توجه قرار گیرند. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که این دانش آموزان در معرض مشکلات آموزشی از لحاظ درگیری تحصیلی و مشکلات شناختی بیشتری نسبت به گروه عادی قرار دارند. لذا بایستی غربالگری کودکان از نظر اختلال یادگیری، سریع تر و با گستردگی جغرافیابی بیشتری انجام شود و پس از غربال مناسب، برای این دانش آموزان دوره های آموزشی و انگیزشی لازم توسط سیاست گذاران حوزه سلامت و آموزش برنامه ریزی شده و به انجام برسد. همچنین، ضروری است برای این گروه از کودکان و دانش آموزان مبتلا به اختلال بادگیری که به وضوح و طبق نتایج مطالعه حاضر از وجود اختلال در درگیری تحصیلی و انعطاف پذیری شناختی رنج می برند؛ دوره های باز توانی و انگیزشی که در بحث نیز به طور مفصل به آن اشاره شد و مطالعات مشابه به تایید آن پرداخت برنامه ریزی و اجرا شود.

کلمات کلیدی: درگیری تحصیلی، انعطاف پذیری شناختی و اختلال یادگیری